

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 21. junija 2018 *

„Predhodno odločanje – Prosti pretok kapitala in svoboda plačil – Omejitve – Obdavčenje dividend, ki se izplačajo kolektivnim naložbenim podjetjem za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) – Dividende, ki jih družbe, ki so rezidentke države članice, izplačajo KNPVP, ki so nerezidenti – Oprostitev dividend, ki jih družbe, ki so rezidentke neke države članice, izplačajo KNPVP rezidentom – Utemeljitev – Enakomerna razdelitev davčne pristojnosti med državami članicami – Doslednost davčnega sistema – Sorazmernost“

V zadevi C-480/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Østre Landsret (višje sodišče za vzhodno regijo, Danska) z odločbo z dne 31. avgusta 2016, ki je na Sodišče prispela 5. septembra 2016, v postopku

Fidelity Funds,

Fidelity Investment Funds,

Fidelity Institutional Funds

proti

Skatteministeriet,

ob udeležbi

NN (L) SICAV,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi J. L. da Cruz Vilaça, predsednik senata, E. Levits (poročevalec), A. Borg Barthet, sodnika, M. Berger, sodnica, in F. Biltgen, sodnik,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodna tajnica: L. Carrasco Marco, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. oktobra 2017,

* Jezik postopka: danščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Fidelity Funds, Fidelity Investment Funds in Fidelity Institutional Funds P. Farmer, barrister, in J. Skaadstrup Andersen, advokat,
- za NN (L) SICAV E. Vistisen, advokat,
- za dansko vlado C. Thorning in J. Nymann-Lindegren, agenta, skupaj s S. Horsbølom Jensenom, advokat,
- za nemško vlado T. Henze in R. Kanitz, agenta,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman, B. Koopman in J. Langer, agenti,
- za Evropsko komisijo W. Roels in R. Lyal, agenta, skupaj s H. Peytzom, avocat,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 20. decembra 2017

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 56 in 63 PDEU.
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru sporov med družbami Fidelity Funds, Fidelity Investment Funds in Fidelity Institutional Funds na eni strani ter Skatteministeriet (ministrstvo za davke) na drugi zaradi zahtevkov za povračilo pri viru odtegnjenega davka na dividende, ki so jih navedenim družbam izplačale družbe rezidentke na Danskem med letoma 2000 in 2009.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Cilj Direktive Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 6, zvezek 1, str. 139) je bil v skladu z njeno četrto uvodno izjavo, da se določijo skupna pravila o dovoljenjih, nadzoru, obliki in dejavnosti kolektivnih naložbenih podjetij za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), ustanovljenih v državah članicah, ter o podatkih, ki jih morajo ti KNPVP objavljati. Direktiva 85/611 je bila večkrat spremenjena, nato pa razveljavljena z učinkom na dan 1. julija 2011 z Direktivo 2009/65/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL 2009, L 302, str. 32), s katero je bila prenovljena.

Dansko pravo

- 4 Člen 1, točka 5a, lov om indkomstbeskatning af aktieselskaber m.v. (zakon o davku od dohodkov pravnih oseb) določa, da so KNPVP, ki so davčni rezidenti na Danskem, tam tudi davčni zavezanci, medtem ko se člen 1, točka 6, tega zakona nanaša na obdavčitev skladov iz določb člena 16 C lov om påligningen af indkomstskat til staten (zakon o odmeri, v nadaljevanju: ligningsloven), ki so rezidenti na Danskem.

- 5 Člen 2(1)(c) zakona o davku od dohodkov pravnih oseb določa, da morajo KNPVP in drugi investicijski skladi, ki niso davčni rezidenti na Danskem, plačati davek na dividende, ki jim jih izplačajo družbe, ki so rezidentke na Danskem, pri čemer ta omejena davčna obveznost zajema samo dohodke iz virov na Danskem.
- 6 V skladu s členom 65(1) kildeskatteloven (zakon o davku, odtegnjenem pri viru) mora biti v vsakem sklepu o tem, da družba, ki je rezidentka na Danskem, izplača dividendo, navedeno, da bo pri viru odtegnjen določen odstotek od izplačanega zneska, razen če je določeno drugače. Stopnja pri viru odtegnjenega davka je bila za leto 2000 določena na 25 %, za obdobje med letoma 2001 in 2009 pa zvišana na 28 %.
- 7 V skladu z dansko zakonodajo se stopnja pri viru odtegnjenega davka zniža na 15 %, kadar morajo organi države, katere rezident je zadevni KNPVP, izmenjati informacije z danskimi organi na podlagi uporabe konvencije o izogibanju dvojnega obdavčevanja, kakšne druge mednarodne konvencije ali upravnega sporazuma o pomoči na področju davkov. V skladu s to določbo končna obdavčitev davčnih zavezancev, ki so rezidenti v Evropski uniji, dejansko ne sme presegati 15 %. Poleg tega se lahko obdavčitev dalje zniža na podlagi davčnih konvencij, sklenjenih med Kraljevino Dansko in državo, katere rezident je zadevni KNPVP.
- 8 Zakon o davku, odtegnjenem pri viru, se uporabi za KNPVP s sedežem na Danskem, za katere ta ureditev o obdavčenju dividend torej velja *a priori*. Vendar iz določb člena 65(8) tega zakona izhaja, da lahko minister za obdavčitev sprejme pravila, v skladu s katerimi so dividende, izplačane skladom, za katere se uporabljajo določbe člena 16 C ligningsloven (v nadaljevanju: skladi iz člena 16 C), izvzete iz plačila akontacije.
- 9 Minister za obdavčitev je ob sprejetju odloka o davku, odtegnjenem pri viru, to možnost uporabil za izvzetje skladov iz člena 16 C iz vsakršnega pri viru odtegnjenega davka. V skladu s členom 38 odloka o davku, odtegnjenem pri viru, lahko namreč vsak KNPVP prejme potrdilo o oprostitvi in je upravičen do oprostitve pri viru odtegnjenega davka od dividend, če, prvič, je podjem iz člena 1, točka 6, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in je torej rezident na Danskem ter, drugič, ima status sklada iz člena 16 C. KNPVP, ki je rezident na Danskem in ne izpolnjuje pogojev iz člena 16 C ligningslov, ni oproščen pri viru odtegnjenega davka na dividende.
- 10 V členu 16 C ligningslov so opredeljeni skladi, za katere se uporablja člen 16 C.
- 11 V skladu s predpisi, ki so veljali do 1. junija 2005, je moral KNPVP, da se je štel za sklad iz člena 16 C, izplačati minimalne dividende. Minimalne dividende so osnova za obdavčitev dohodka zadevnega sklada na ravni imetnikov enot premoženja tega sklada.
- 12 Pravila o minimalni dividendi so določena v členu 16 C, od (2) do (6), ligningslov. V skladu z odstavkom 2 tega člena je minimalna dividenda vsota dohodkov in neto zneskov, prejetih v davčnem letu, od katere se odbijejo izgube in izdatki. Člen 16 C(3) ligningslov določa, da ta izračun zajema dolg seznam dohodkov, ki so naštet v tem členu, vključno z obrestmi, dividendami od delnic, dobičkom od finančnih terjatev in finančnih pogodb ter dobičkom od odtujitve delnic. V skladu s členom 16 C(4) in (5) ligningslov skladi iz člena 16 C lahko odbijejo davčno priznane izgube in upravne stroške.
- 13 Po sprejetju zakona št. 407 z dne 1. junija 2005 je bila od tega datuma odpravljena zahteva, da je treba za možnost pridobitve statusa sklada iz člena 16 C imetnikom enot premoženja dejansko izplačati minimalne dividende. Vendar je pridobitev tega statusa še vedno pogojena s tem, da zadevni KNPVP izračuna minimalno dividendo, ki je na ravni imetnikov enot premoženja obdavčena z davkom, ki ga ta podjem odtegne pri viru.

Spori o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 14 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so KNPVP v smislu Direktive 85/611 s sedeži v Združenem kraljestvu in Luksemburgu. Njihove naložbe v družbe s sedežem na Danskem so portfeljske naložbe in ne presegajo 10 % kapitala. Proizvodi, ki jih ponujajo tožeče stranke v postopku v glavni stvari, so dostopni strankam, ki so rezidenti na Danskem, vendar se v tej državi članici ne tržijo dejavno. Dalje, tožeče stranke v postopku v glavni stvari niso niti zaprosile danskih davčnih organov za ugodnosti statusa skladov iz člena 16 niti niso prilagodile svojih statutov zakonodaji, ki se je za take sklade uporabljala do davčnega leta 2005.
- 15 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so pri nacionalnem sodišču zahtevale povračilo pri viru odtegnjenega davka na izplačila dividend družb s sedežem na Danskem, ki so jih prejele med letoma 2000 in 2009, pri čemer so navedle, da so KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, drugače od KNPVP, ki niso rezidenti v tej državi članici, upravičeni do oprostitve pri viru odtegnjenega davka. Nacionalna davčna ureditev naj bi za oprostitve namreč določala dva pogoja, in sicer da je zadevni KNPVP rezident na Danskem ter da svoje dohodke izračuna in prijavi v skladu z dansko davčno zakonodajo. KNPVP nerezidenti nikakor ne morejo izpolniti prvega od teh pogojev, drugega pa ne morejo izpolniti oziroma ga zelo težko izpolnijo, zlasti ker za to nimajo nobene spodbude, saj zaradi prvega pogoja v nobenem primeru ne morejo biti upravičeni do oprostitve pri viru odtegnjenega davka.
- 16 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari zato menijo, da so upravičene do povračila pri viru odtegnjenega davka, čeprav ne izpolnjujejo drugega pogoja, ki se nanaša na obveznost izračuna in napovedi minimalne dividende v skladu z dansko zakonodajo.
- 17 Ministrstvo za davke sicer res priznava, da je rezultat danskega sistema ta, da so v nekaterih primerih KNPVP s sedežem na Danskem in KNPVP s sedežem v neki drugi državi članici različno davčno obravnavani v zvezi z dividendami, ki jih prejmejo od družb s sedežem na Danskem. Vendar meni, da je ta omejitev na eni strani utemeljena s potrebo po ohranitvi doslednosti davčnega sistema in na drugi s potrebo po zagotavljanju enakomerne razdelitve davčne pristojnosti med državami članicami.
- 18 Stranke v sporih o glavni se strinjajo, da ta razlika v davčnem obravnavanju pomeni omejitev prostega pretoka, vendar tožeče stranke v postopku v glavni stvari trdijo, da taka omejitev ne more biti upravičena z razlogi, ki jih navaja ministrstvo za davke, in da danska ureditev vsekakor presega to, kar je potrebno za zagotovitev obdavčitve na Danskem.
- 19 V teh okoliščinah je Østre Landsret (višje sodišče za vzhodno regijo, Danska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je davčna ureditev, kot je ta, obravnavana v postopkih v glavni stvari, v skladu s katero so tuji KNPVP, za katere velja Direktiva Sveta 85/611 [...], obdavčeni pri viru za dividende, ki jih prejmejo od danskih družb, v nasprotju s členom 56 PES (postal člen 63 PDEU) o prostem pretoku kapitala ali členom 49 PES (postal člen 56 PDEU) o svobodi opravljanja storitev, če so lahko enakovredni danski KNPVP oproščeni pri viru odtegnjenega davka, ker v zameno za oprostitve pri viru odtegnjenega davka bodisi imetnikom premoženjskih enot dejansko izplačajo minimalne dividende bodisi se tehnično izračuna minimalna dividenda, od katere se odtegne davek pri viru na ravni imetnikov enot premoženja podjema?“

Predlog za ponovno odprtje ustnega postopka

- 20 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca z vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Sodišča vložena 18. januarja 2018, predlagale ponovno odprtje ustnega dela postopka na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča.

- 21 Tožeče stranke v postopku v glavni stvari so v utemeljitev svojega predloga v bistvu trdile, da sklepni predlogi generalnega pravobranilca temeljijo na napačnem razumevanju obsega in narave zahtev, določenih v členu 16 C ligningslov. Poleg tega naj bi bilo sklicevanje generalnega pravobranilca na to, da nekateri KNPVP, ki niso rezidenti Kraljevine Danske, izplačujejo minimalne dividende, dejansko napačno, pri čemer naj okoliščine v zvezi s takimi KNPVP ne bi bile predmet razprave pred Sodiščem.
- 22 V zvezi s tem je treba spomniti, da je v skladu s členom 252, drugi odstavek, PDEU dolžnost generalnega pravobranilca, da popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstavi obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. Sodišča ne zavezujejo niti ti predlogi niti obrazložitev, ki generalnega pravobranilca pripelje do njih (sodba z dne 22. junija 2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging in drugi, C-126/16, EU:C:2017:489, točka 31 in navedena sodna praksa).
- 23 Opozoriti je treba tudi, da Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik navedenega sodišča zadevnim strankam ne dajeta možnosti, da predložijo stališča v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca (sodba z dne 25. oktobra 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, točka 23 in navedena sodna praksa). Nestrinjanje zadevne stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih ta preizkusi v njih, zato samo po sebi ne more biti razlog, ki bi upravičeval ponovno odprtje ustnega postopka (sodbi z dne 25. oktobra 2017, Polbud – Wykonawstwo, C-106/16, EU:C:2017:804, točka 24, in z dne 29. novembra 2017, King, C-214/16, EU:C:2017:914, točka 27 in navedena sodna praksa).
- 24 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari hočejo s trditvami, ki se nanašajo na obseg in naravo zahtev, določenih v členu 16 C ligningslov, odgovoriti na predloge generalnega pravobranilca, pri čemer izpodbijajo opis ureditve, ki velja na Danskem po spremembah iz leta 2005, kot ta opis izhaja iz predloga za sprejetje predhodne odločbe, spisa, ki ga ima Sodišče, in informacij, ki so bile predložene na ustni obravnavi. Vendar iz sodne prakse, navedene v prejšnji točki te sodbe, izhaja, da besedila, ki urejajo postopek pred Sodiščem, ne omogočajo predložitve takega stališča.
- 25 Pri tem lahko Sodišče na podlagi člena 83 Poslovnika po opredelitvi generalnega pravobranilca kadar koli odredi ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti če meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča, ali če je v zadevi treba odločiti na podlagi trditve, o kateri stranke ali zadevni subjekti iz člena 23 Statuta Sodišča Evropske unije niso razpravljali.
- 26 Sodišče v obravnavani zadevi po opredelitvi generalnega pravobranilca meni, da ima na voljo vse potrebne elemente za odgovor na vprašanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče, ter da se je pri Sodišču razpravljalo o vseh trditvah, upoštevnihih za odločitev o zadevi, zlasti o možnosti, da podjem, ki ni rezident v Kraljevini Danski, določi minimalno dividendo v skladu z dansko zakonodajo in doseže, da se opredeli kot sklad iz člena 16 C.
- 27 Glede na zgoraj navedeno ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Vprašanje za predhodno odločanje

- 28 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člena 56 in 63 PDEU razlagati tako, da nasprotujeta ureditvi države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero se od dividend, ki jih družba, ki je rezidentka v tej državi članici, izplača KNPVP nerezidentu, pri viru odtegne davek, medtem ko so dividende, izplačane KNPVP, ki je rezident te države članice, takega odtegljaja oproščene, če ta podjem imetnikom svojih enot premoženja izplača minimalno dividendo ali tehnično določi minimalno dividendo in odtegne davek na to realno ali fiktivno minimalno dividendo v breme imetnikov enot premoženja.

- 29 Kot izhaja iz opisa nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari, ki ga je navedlo predložitveno sodišče, mora KNPVP, da bi bil upravičen do oprostitve pri viru odtegnjenega davka, prvič, biti rezident na Danskem in, drugič, imeti status sklada iz člena 16 C.
- 30 Za pridobitev tega statusa mora KNPVP izpolnjevati pogoje iz člena 16 C ligningslov in se v skladu z ureditvijo, ki je veljala pred 1. junijem 2005, zlasti zavezati, da bo izplačal minimalno dividendo in od nje pri viru odtegnil davek v breme imetnikov enot premoženja. Po tem datumu se ne zahteva več, da se imetnikom enot premoženja dejansko izplača minimalna dividenda, ampak mora zadevni KNPVP za koriščenje navedenega statusa določiti minimalno dividendo, ki se obdavči na ravni imetnikov enot premoženja, tako da ta podjem pri viru odtegne davek. KNPVP, ki so rezidenti na Danskem in ki niso pridobili statusa sklada iz člena 16 C, morajo pri viru odtegniti davek od dividend, ki jim jih izplačajo družbe, ki so rezidentke te države članice.
- 31 Iz spisa je razvidno, da so bili lahko v obdobju iz postopka v glavni stvari zgolj KNPVP, ki so bili rezidenti na Danskem, upravičeni do oprostitve pri viru odtegnjenega davka, pri čemer se to pred Sodiščem ni izpodbijalo. Iz pojasnil danske vlade in strank iz postopka v glavni stvari je razvidno, da čeprav KNPVP, ki ni rezident Danske, načeloma lahko izpolni pogoje iz člena 16 C ligningslov, pa kot podjem, ki ni rezident te države članice, ne more biti upravičen do oprostitve pri viru odtegnjenega davka na dividende, ki jih izplačajo družbe rezidentke.

Zadevna svoboščina

- 32 Ker je vprašanje za predhodno odločanje postavljeno tako v zvezi s členom 56 PDEU kot v zvezi s členom 63 PDEU, je treba najprej ugotoviti, ali in – glede na primer – koliko nacionalna zakonodaja, kot je ta iz postopka v glavni stvari, lahko vpliva na uresničevanje svobode opravljanja storitev in prostega pretoka kapitala.
- 33 V zvezi s tem iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba upoštevati cilj zadevne zakonodaje (sodbi z dne 13. novembra 2012, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, EU:C:2012:707, točka 90 in navedena sodna praksa, ter z dne 5. februarja 2014, *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, točka 21 in navedena sodna praksa).
- 34 Spori o glavni stvari se nanašajo na zahtevo za povračilo pri viru odtegnjenega davka na dividende, ki so jih tožečim strankam iz postopka v glavni stvari izplačale družbe s sedežem na Danskem med letoma 2000 in 2009, ter na združljivost nacionalne ureditve, ki pridržuje možnost oprostitve takega pri viru odtegnjenega davka le KNPVP, ki so rezidenti na Danskem in ki izpolnjujejo pogoje iz člena 16 C ligningslov, s pravom Unije.
- 35 Predmet nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari je torej davčno obravnavanje dividend, ki jih prejmejo KNPVP.
- 36 Zato je treba ugotoviti, da se položaj v postopku v glavni stvari nanaša na prosti pretok kapitala.
- 37 Poleg tega bi bili ob predpostavki, da je učinek zadevne zakonodaje v postopku v glavni stvari prepoved, omejitev ali povzročitev manjše privlačnosti KNPVP s sedežem v državi članici, ki ni Kraljevina Danska in v kateri ta KNPVP zakonito opravlja podobne storitve, taki učinki neizogibna posledica davčnega obravnavanja, ki velja za dividende, izplačane temu KNPVP, ki ni rezident na Danskem, tako da ne upravičujejo samostojne preučitve z vidika svobode opravljanja storitev (glej v tem smislu sodbo z dne 17. septembra 2009, *Glaxo Wellcome*, C-182/08, EU:C:2009:559, točka 51 in navedena sodna praksa). Očitno je namreč ta svoboščina v razmerju do prostega pretoka kapitala sekundarna in je z njim lahko povezana (sodba z dne 26. maja 2016, *NN (L) International*, C-48/15, EU:C:2016:356, točka 41).

- 38 Poleg tega je iz navedb predložitvenega sodišča razvidno, da so naložbe tožečih strank v postopku v glavni stvari na Danskem portfeljske naložbe in nikoli niso presegle 10 % kapitala družbe s sedežem na Danskem, pri čemer ni sporno, da se vprašanje za predhodno odločanje ne nanaša na svobodo ustanavljanja.
- 39 Zato je treba na vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti z vidika člena 63 PDEU.

Obstoj omejitve prostega pretoka kapitala

- 40 Iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da ukrepi, ki so v skladu s členom 63(1) PDEU prepovedani, ker omejujejo pretok kapitala, obsegajo vse take ukrepe, ki bi lahko odvrčali nerezidente od naložb v državi članici ali bi lahko odvrčali rezidente te države članice od naložb v drugih državah (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 15 in navedena sodna praksa).
- 41 V obravnavanem primeru so na podlagi ureditve iz postopka v glavni stvari KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, in KNPVP, ki so rezidenti v drugi državi članici, obravnavani drugače v zvezi z dividendami, ki jim jih izplačajo družbe, ki so rezidentke na Danskem.
- 42 Od dividend, ki jih družbe, ki so rezidentke na Danskem, izplačajo KNPVP nerezidentom, se namreč pri viru odtegne davek. Nasprotno pa so KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, lahko upravičeni do oprostitve pri viru odtegnjenega davka za te dividende, če izpolnjujejo pogoje iz člena 16 C ligningslov.
- 43 Nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari, ki določa, da se od dividend, izplačanih KNPVP nerezidentom, pri viru odtegne davek, pri čemer zgolj za KNPVP rezidente določa možnost oprostitve takega pri viru odtegnjenega davka, pomeni manj ugodno obravnavanje dividend, izplačanih KNPVP nerezidentom.
- 44 Tako manj ugodno obravnavanje lahko odvrne KNPVP nerezidente od naložb v družbe s sedežem na Danskem in vlagatelje, ki so rezidenti na Danskem, od nakupa enot premoženja v takih podjetjih (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 17).
- 45 Nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari zato omejuje prosti pretok kapitala, kar je načeloma prepovedano s členom 63 PDEU.

Obstoj utemeljitve

- 46 Na podlagi člena 65(1)(a) PDEU člen 63 PDEU ne posega v pravice držav članic, da uporabljajo upoštevne predpise svoje davčne zakonodaje, v katerih so različno obravnavani davčni zavezanci, ki niso v enakem položaju glede na rezidentstvo ali kraj, v katerem je naložen njihov kapital.
- 47 To določbo je treba glede na to, da pomeni izjemo od temeljnega načela prostega pretoka kapitala, razlagati ozko. Zato je ni mogoče razlagati tako, da naj bi bila vsaka davčna zakonodaja, ki različno obravnava davčne zavezance glede na kraj prebivališča ali glede na državo, v katero vlagajo svoj kapital, avtomatično združljiva s Pogodbo DEU. Izjema, določena v členu 65(1)(a) PDEU, je namreč omejena s členom 65(3) PDEU, ki določa, da nacionalne določbe, navedene v členu 65(1) PDEU, „ne smejo biti sredstvo samovoljne diskriminacije ali prikritega omejevanja prostega pretoka kapitala in plačil iz člena 63 [PDEU]“ (sodba z dne 10. aprila 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, točki 55 in 56 ter navedena sodna praksa).

- 48 Zato je treba razlikovati med različnim obravnavanjem, ki ga člen 65(1)(a) PDEU dopušča, in diskriminacijo, ki je s členom 65(3) PDEU prepovedana. Iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da se mora različno obravnavanje – da bi bilo mogoče nacionalno davčno zakonodajo, kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari, šteti za združljivo z določbami Pogodbe o prostem pretoku kapitala – nanašati na položaje, ki niso objektivno primerljivi, ali mora biti upravičeno z nujnim razlogom v splošnem interesu (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 23 ter navedena sodna praksa).
- 49 Zato je treba preučiti, ali je to, da imajo zgolj KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, možnost oprostitve pri viru odtegnjenega davka, utemeljeno z objektivno razliko v položaju med KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, in KNPVP nerezidenti.
- 50 V zvezi s tem iz sodne prakse Sodišča na eni strani izhaja, da je treba primerljivost čezmejnega položaja z notranjim položajem preučiti ob upoštevanju cilja zadevnih nacionalnih določb ter njihovega predmeta in vsebine (sodba z dne 2. junija 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 51 Na drugi strani je treba pri presoji, ali je različno obravnavanje, ki izhaja iz zadevne zakonodaje, izraz tega, da so položaji objektivno različni, upoštevati le upoštevna razlikovalna merila, ki jih določa zadevna ureditev (sodbi z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 28, in z dne 2. junija 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, točka 49).
- 52 Kot je razvidno iz stališč danske vlade, je na eni strani cilj ureditve iz postopka v glavni stvari zagotovitev enakosti davčnega bremena fizičnih oseb, ki vlagajo v družbe s sedežem na Danskem prek KNPVP, in davčnega bremena fizičnih oseb, ki v družbe s sedežem na Danskem vlagajo neposredno. Ta ureditev naj bi tako preprečevala ekonomsko dvojno obdavčevanje, do katerega bi prišlo, če bi bile dividende obdavčene na ravni zadevnega KNPVP in na ravni imetnikov njegovih enot premoženja. Na drugi strani naj bi navedena ureditev zagotavljala, da dividende, ki jih izplačajo družbe s sedežem na Danskem, zaradi njihove oprostitve na ravni KNPVP niso izvzete iz davčne pristojnosti Kraljevine Danske in da so enkrat dejansko predmet te njene pristojnosti.
- 53 Glede prvega cilja, ki ga navaja danska vlada, je iz sodne prakse Sodišča razvidno, da glede ukrepov, ki jih sprejme država članica, da bi preprečila ali omilila verižno obdavčenje ali ekonomsko dvojno obdavčenje dohodkov, prejetih od družbe rezidentke, družbe prejemnice rezidentke niso nujno v položaju, ki je primerljiv s položajem družb prejemnic, ki so rezidentke v drugi državi članici (sodba z dne 25. oktobra 2012, Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 54 Vendar ko neka država članica za plačilo davka od dohoda enostransko ali s konvencijo zaveže ne le družbe rezidentke, ampak tudi družbe nerezidentke za dohodke, ki jih te prejmejo od družbe rezidentke, postane položaj navedenih družb nerezidentk primerljiv s položajem družb rezidentk (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2012, Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, točka 49 in navedena sodna praksa).
- 55 Že samo izvajanje davčne pristojnosti te države neodvisno od kakršnega koli obdavčevanja v drugi državi članici namreč povzroči nevarnost verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja. Da družbe prejemnice nerezidentke v takem primeru ne bi naletele na omejitev prostega pretoka kapitala, ki je načeloma prepovedana s členom 63 PDEU, mora država sedeža družbe izplačevalke paziti, da so glede na mehanizem, določen v njenem nacionalnem pravu za preprečevanje ali zmanjšanje verižnega obdavčevanja ali ekonomskega dvojnega obdavčevanja, družbe nerezidentke obravnavane enako kot družbe rezidentke (glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2012, Komisija/Belgija, C-387/11, EU:C:2012:670, točka 50 in navedena sodna praksa).

- 56 Ker se je Kraljevina Danska odločila za izvajanje davčne pristojnosti v zvezi z dohodki, ki jih prejmejo KNPVP nerezidenti, so ti KNPVP zato v položaju, ki je primerljiv s položajem KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, kar zadeva tveganje za ekonomsko dvojno obdavčenje dividend, ki jih izplačajo družbe, ki so rezidentke na Danskem (sodbi z dne 20. oktobra 2011, Komisija/Nemčija, C-284/09, EU:C:2011:670, točka 58, in z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 42).
- 57 Drugi cilj, ki ga je navedla danska vlada, je v bistvu, da se obdavčenju dividend, ki jih izplačajo družbe rezidentke na Danskem, ne odreče v celoti, ampak da se njihova obdavčitev prenese na raven imetnikov enot premoženja KNPVP. Ta cilj je uresničen z določitvijo, da mora KNPVP, ki je rezident na Danskem, da bi bil upravičen do statusa sklada iz člena 16 C in torej do oprostitve pri viru odtegnjenega davka, pri viru odtegniti davek v breme imetnikov enot premoženja, in sicer od minimalne dividende, ki je bila tem dejansko izplačana, ali pa po spremembah, sprejetih leta 2005, od minimalne dividende, določene v skladu z določbami člena 16 C ligningslov.
- 58 Vendar Kraljevina Danska KNPVP nerezidentu ne more naložiti take obveznosti, da od dividend, ki jih izplača, pri viru odtegne davek v korist te države članice. Tak KNPVP spada pod davčno pristojnost Kraljevine Danske samo v zvezi s prejetimi dividendami, katerih vir je v tej državi članici, ne pa, načeloma, v zvezi z dividendami, ki jih sam izplača.
- 59 Vendar ob upoštevanju cilja, namena in vsebine ureditve iz postopka v glavni stvari tega razlikovanja, ki je med drugim posledica razlike med podjemom, ki je rezident na Danskem, in podjemom nerezidentom, ni mogoče šteti za odločilnega.
- 60 Čeprav je cilj ureditve iz postopka v glavni stvari prenos obdavčitve naložbenega instrumenta na raven njegovega imetnika, je treba namreč načeloma šteti, da so odločilni materialni pogoji davčne pristojnosti za obdavčitev dohodka delničarjev, in ne uporabljena metoda obdavčitve.
- 61 Imetniki enot premoženja KNPVP nerezidenta so lahko davčni rezidenti na Danskem, ki lahko spadajo v davčno pristojnost te države članice. S tega vidika je KNPVP nerezident v položaju, ki je objektivno primerljiv s KNPVP, ki je rezident na Danskem.
- 62 Res pa je, da Kraljevina Danska ne more obdavčiti dividend, ki jih KNPVP nerezidenti izplačajo imetnikom enot premoženja, ki so nerezidenti. Vendar je taka nemožnost v skladu z logiko prenosa obdavčitve naložbenega instrumenta na raven njegovega imetnika.
- 63 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da to, da se zgolj KNPVP rezidentom omogoči možnost oprostitve pri viru odtegnjenega davka, ni utemeljeno z objektivno razliko v položaju med temi KNPVP in KNPVP, ki so rezidenti v državi članici, ki ni Kraljevina Danska.
- 64 Taka omejitev je torej dopustna zgolj, če jo upravičujejo nujni razlogi v splošnem interesu, če je primerna za zagotovitev uresnitve cilja, ki mu sledi, in ne presega tega, kar je potrebno za njegovo uresničitev (sodba z dne 24. novembra 2016, SECIL, C-464/14, EU:C:2016:896, točka 56).
- 65 Vlade, ki so predložile stališča Sodišču, menijo, da je omejitev prostega pretoka kapitala v postopku v glavni stvari utemeljena z nujnostjo ohranitve doslednosti danskega davčnega sistema. Danska in nizozemska vlada menita tudi, da je ta omejitev utemeljena z nujnostjo zagotovitve enakomerne razdelitve davčne pristojnosti med državami članicami.
- 66 Prvič, preučiti je treba, ali je mogoče to, da država članica možnost oprostitve pri viru odtegnjenega davka na dividende, ki jih izplačajo družbe rezidentke, zagotovi zgolj KNPVP rezidentom, utemeljiti s potrebo po ohranitvi enakomerne razdelitve davčne pristojnosti med državami članicami.

- 67 Danska in nizozemska vlada v zvezi s tem trdita, da bi to, da bi se Kraljevini Danski naložilo, da odobri oprostitev pri viru odtegnjenega davka od dividend, izplačanih KNPVP nerezidentom, ne da bi lahko davek pobrala ob izplačilu dividend imetnikom enot premoženja, pomenilo, da država vira teh dividend ne bi mogla izvajati svoje davčne pristojnosti v zvezi z dohodki, ustvarjenimi na njenem ozemlju.
- 68 Z zaračunavanjem davka od dividend in izključitvijo KNPVP nerezidentov iz ugodnosti oprostitve iz postopka v glavni stvari naj bi se zagotavljala enakomerna razdelitev davčne pristojnosti, pri čemer naj ne bi bilo preseženo to, kar je potrebno, ker Kraljevina Danska davka od dividend, izplačanih KNPVP nerezidentom, ne pobere več kot enkrat in ker prenos obdavčenja na dividendo teh podjetij ni mogoče.
- 69 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je ohranitev razdelitve davčne pristojnosti med državami članicami res lahko nujni razlog v splošnem interesu, ki lahko upraviči omejitev uresničevanja prostega pretoka v Evropski uniji (sodba z dne 12. decembra 2013, Imfeld in Garcet, C-303/12, EU:C:2013:822, točka 68 in navedena sodna praksa).
- 70 Tako utemeljitev je mogoče sprejeti zlasti takrat, kadar se želi z zadevno ureditvijo preprečiti ravnanje, ki lahko ogroža pravico države članice do izvajanja davčnih pristojnosti glede dejavnosti, ki se opravljajo na njenem ozemlju (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 47 in navedena sodna praksa).
- 71 Vendar je Sodišče že razsodilo, da se država članica, če se je tako kot v postopku v glavni stvari odločila, da KNPVP, ki so rezidenti in so upravičeni do dividend, ki izvirajo iz domače države, ne bo obdavčila, ne more sklicevati na nujnost zagotoviti enakomerno razdelitev davčne pristojnosti med državami članicami, da bi s tem upravičila obdavčitev KNPVP, ki so nerezidenti in so upravičeni do takih dohodkov (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 72 Poleg tega so dividende, ki jih družbe, ki so rezidentke na Danskem, izplačajo KNPVP nerezidentom, že bile obdavčene v Kraljevini Danski v okviru dohodkov družbe izdajateljice.
- 73 Okoliščina, da se obdavčitev dividend prenese na raven delničarjev KNPVP rezidentov, ne more upravičiti omejitve iz postopka v glavni stvari.
- 74 Namreč, na eni strani je Kraljevina Danska, kot je bilo navedeno v točki 61 te sodbe, pristojna za obdavčitev rezidentov, ki so imetniki enot premoženja KNPVP, ki niso rezidenti.
- 75 Na drugi strani rezultat tega, da država članica pri viru odtegne davek na dividende, izplačane KNPVP nerezidentom, zaradi nemožnosti obdavčitve vseh dividend, ki jih izplačajo ti podjetji, ni preprečiti ravnanje, ki lahko ogroža pravico te države članice do izvajanja davčnih pristojnosti v zvezi z dejavnostmi, ki se opravljajo na njenem ozemlju, ampak, nasprotno, izravnati neobstoje davčne pristojnosti, ki izhaja iz enakomerne razdelitve davčne pristojnosti med državami članicami.
- 76 Na nujnost ohranitve take razdelitve se zato ni mogoče sklicevati, da bi se utemeljila omejitev prostega pretoka kapitala v postopku v glavni stvari.
- 77 Drugič, preveriti je treba, ali je, kot trdijo vlade, ki so predložile stališča Sodišču, omejitev, ki izhaja iz uporabe davčne zakonodaje iz postopka v glavni stvari, mogoče utemeljiti z nujnostjo ohranitve doslednosti danskega davčnega sistema.
- 78 Te vlade namreč trdijo, da obstaja neposredna povezava med oprostitvijo pri viru odtegnjenega davka v zvezi z dividendami, izplačanimi KNPVP rezidentom, in obveznostjo teh KNPVP, da pri viru odtegnejo davek na dividende, ki jih izplačajo imetnikom svojih enot premoženja.

- 79 V zvezi s tem je treba spomniti, da je Sodišče že razsodilo, da nujnost ohranitve doslednosti davčnega sistema lahko upraviči ureditev, ki omejuje temeljne svoboščine (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 50 in navedena sodna praksa).
- 80 Vendar je treba, da bi bilo mogoče sprejeti trditev, ki temelji na takem razlogu, v skladu z ustaljeno sodno prakso dokazati obstoj neposredne povezave med zadevno davčno ugodnostjo in izravnavo te ugodnosti z določeno davčno dajatvijo, pri čemer je treba neposrednost te povezave presojati glede na cilj zadevne ureditve (sodba z dne 10. maja 2012, Santander Asset Management SGIIC in drugi, od C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, točka 51 in navedena sodna praksa).
- 81 V zvezi s tem je KNPVP, kot je bilo navedeno v točkah od 29 do 31 te sodbe, lahko upravičen do oprostitve pri viru odtegnjenega davka na dividende, ki jih je izplačala družba, ki je rezidentka na Danskem, pod kumulativnima pogojevima, da je sam rezident na Danskem in da izplača ali določi minimalno dividendo, od katere se pri viru odtegne davek.
- 82 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 72 sklepnih predlogov, je v nacionalni ureditvi iz postopka v glavni stvari za oprostitvev KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, da pri viru odtegneje davek, določen pogoj, da dejansko ali fiktivno izplačajo minimalno dividendo imetnikom enot premoženja, ki morajo plačati akontacijo, ki jo v njihovem imenu odtegnejo ti podjetji. Ugodnost, ki se KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, tako dodeli v obliki oprostitve pri viru odtegnjenega davka, je torej načeloma izravnan z obdavčenjem dividend, ki jih ti podjetji izplačajo imetnikom svojih enot premoženja.
- 83 Preveriti je treba tudi, ali to, da imajo zgolj KNPVP, ki so rezidenti na Danskem, možnost oprostitve pri viru odtegnjenega davka, ne presega tistega, kar je nujno za zagotovitev doslednosti davčnega sistema v postopku v glavni stvari.
- 84 Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 80 sklepnih predlogov, bi bilo notranjo doslednost davčnega sistema v postopku v glavni stvari mogoče ohraniti, če bi bili KNPVP, ki so rezidenti države članice, ki ni Kraljevina Danska in ki izpolnjujejo pogoje iz člena 16 C ligningslov, lahko upravičeni do oprostitve pri viru odtegnjenega davka, če bi danski davčni organi ob polnem sodelovanju teh podjetij zagotovili, da zadnjenavedeni plačajo davek, enakovreden davku, ki ga morajo kot akontacijo odtegniti skladi iz člena 16 C, ki so rezidenti na Danskem, na minimalne dividende, ki se izračunajo v skladu s to določbo. To, da bi se takim KNPVP omogočila upravičenost do te oprostitve, bi v teh okoliščinah pomenilo ukrep, ki je manj omejevalen od sedanje ureditve.
- 85 Poleg tega zavrnitev tega, da se KNPVP, ki so rezidenti države članice, ki ni Kraljevina Danska, in ki izpolnjujejo pogoje iz člena 16 C ligningslov, omogoči oprostitvev pri viru odtegnjenega davka, povzroči verižno obdavčevanje dividend, izplačanih imetnikom enot premoženja teh podjetij, ki so rezidenti na Danskem, kar je v nasprotju s ciljem nacionalne zakonodaje.
- 86 Zato je treba ugotoviti, da omejitve, ki izhaja iz uporabe davčne zakonodaje iz postopka v glavni stvari, ni mogoče utemeljiti z nujnostjo ohranitve doslednosti davčnega sistema.
- 87 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 63 PDEU razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero se od dividend, ki jih izplača družba s sedežem v tej državi članici KNPVP nerezidentu, pri viru odtegne davek, medtem ko so dividende, izplačane KNPVP, ki je rezident te države članice, takega odtegljaja oproščene, če ta podjetje imetnikom svojih enot premoženja izplača minimalno dividendo ali tehnično določi minimalno dividendo in odtegne davek na to realno ali fiktivno minimalno dividendo v breme imetnikov enot premoženja.

Stroški

- 88 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Člen 63 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje ureditvi države članice, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, v skladu s katero se od dividend, ki jih izplača družba s sedežem v tej državi članici kolektivnemu naložbenemu podjetju za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) nerezidentu, pri viru odtegne davek, medtem ko so dividende, izplačane KNPVP, ki je rezident te države članice, takega odtegljaja oproščene, če ta podjetje imetnikom svojih enot premoženja izplača minimalno dividendo ali tehnično določi minimalno dividendo in odtegne davek na to realno ali fiktivno minimalno dividendo v breme imetnikov enot premoženja.

Podpisi